

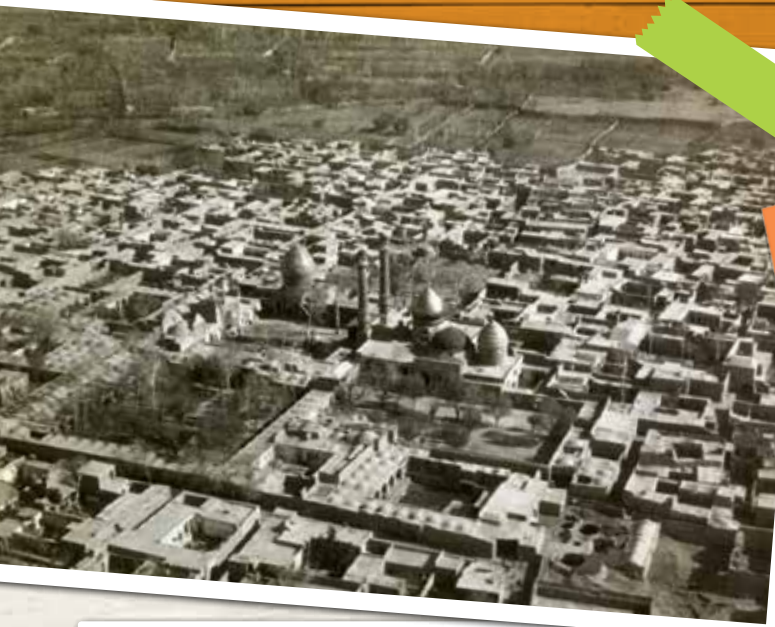
• نویسنده: مسعود جوادیان

شهری

و حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)

در گذر زمان

اگر از شما بخواهند چند تا از شهرهای ایران را نام ببرید، برای مثال خواهید گفت: تهران، مشهد، شیراز، تبریز و اصفهان. البته بزرگ‌ترین این شهرها تهران است؛ تهرانی که در اطراف آن شهرهای کوچک بسیار زیادی وجود دارند. یکی از این شهرها شهر ری است. اما آیا می‌دانید که روزگاری ری از تهران خیلی بزرگ‌تر بوده است؟!

بله چنین بوده است. قرن‌ها پیش، ری شهری عظیم بود، با بازارها، محله‌ها، کتاب‌خانه‌ها، مدرسه‌ها و جمعیت بسیار. شهری بسیار مشهور و پرجاذبه که دانشمندان بزرگی مثل محمدبن زکریای رازی در آن می‌زیستند. مساجد بزرگی داشت و محل رفت و آمد کاروان‌ها و مسافران بود. بازارهای ری غالباً در بیرون شهر قرار داشتند. ثبت شدن نام ری در کتیبه‌ی معروف داریوش هخامنشی در بیستون و کشف خرابه‌های آتشکده‌ها و قلعه‌ها در این شهر، همه حکایت از عمر کهن آن دارد. ری حتی یکی از پایتخت‌های اشکانیان نیز بوده است. در دوره‌ی اسلامی هم یکی از پایتخت‌های سلجوقیان به حساب می‌آمد و پادگان‌های نظامی در آن قرار داشت. با اینکه زلزله‌ی مهیبی این شهر را ویران کرد، در دوره‌ی اسلامی و با گسترش اسلام در ایران، همچنان پرجمعیت و آباد بود. در دوران خفقان خلفای عباسی، روزی حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) به دیدار امام هادی (ع) می‌روند. امام (ع) به

از کشاورزان و تاجران و کاسب‌ها. وجود مرقد حضرت عبدالعظیم (ع)، علت اصلی ماندگاری ری بود. آن حضرت بعد از رسیدن به ری، مدت زیادی در آن نزیست. زیرا بیمار شد و از دنیا رفت. اما در همین مدت اندک تأثیر زیادی بر زندگی پیروانش گذاشت.

او از یاران باوفا و خویشاوندان امامان شیعه (علیهم السلام) بود و احادیثی را که به خصوص از امام محمد تقی (امام جواد) (ع) و امام علی تقی (امام هادی) (ع) شنیده بود، برای یاران خود نقل می‌کرد. بعدها مرقد آن حضرت مرمت و بازسازی شد. مقبره‌ی دانشمندان بزرگ شیعه، ابن بابویه، و مقبره‌های چند امام زاده‌ی دیگر و بسیاری از افراد مشهور تاریخ در ری قرار دارند.

✽ راستی، آیا می‌دانید به جز زکریای رازی، دانشمندان دیگری هم به نام رازی و اهل ری بوده‌اند؟

ایشان می‌فرمایند: "تو از دوستان ما هستی." این ملاقات به گوش خلیفه می‌رسد و او دستور تعقیب و دستگیری ایشان را صادر می‌کند. حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) برای در امان بودن از خطر، خود را از چشم مأموران پنهان و با گذر از شهرهای مختلف به ری رسیدند.

محمود غزنوی به این شهر حمله کرد. او به ری لشکر کشید و بسیاری از مردم آن دیار را قتل‌عام و شهر را ویران کرد. مدت‌ها بعد، مغولان به ایران حمله کردند. ری یکی از شهرهایی بود که آنان خرابی و آسیب زیادی به آن زدند. در دوره‌ی صفویان، شاه تهماسب کوشید این شهر را آباد کند. او به‌ویژه دستور داد حرم حضرت عبدالعظیم (ع) را بازسازی کنند و بناهای جدیدی در شهر بسازند. در این دوره، بیشتر وجود مقبره‌ی حضرت عبدالعظیم (ع) توجه شیعیان را به ری جلب می‌کرد و فقط عالمان دینی و شاگردانشان در آن می‌زیستند و جمعیتی

